

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
(Bika-bérház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRTI ÚJSÁG

Előfizetési ár: havonta 12.50 pengő,
negyedévre 37.50 pengő. Egyes szám
ára: hétköznap és vasárnap 50 fillér.

Magyar munkások! Ekére vár a föld!

Soha nem látott igyekezettel velük bele magukat a munkába a parasztek, gazdasági családok, gazdák, a föld mindenféle művelői. Már ma is nyilvánvaló az a nagy igyekezetük, hogy valóban ne maradjon egy talpalatnyi hely műveletlenül. Minden rög, mely bevetetlen marad, egy-egy éhes szájat jelent. Általánosságban hangoztatják azonban a föld örök szerelmesei, hogy a földreform után, amikor mindenki a magáéban fog dolgozni, sokszoros erővel fekszenek bele a verítékébe, hogy áldást és életet hozó munkával folyamatosá tegyék a termelést.

A gazdasági munkákat végzők törekvésében tehát nincs és nem is lesz hiba. A baj csak ott következne be, ha lenne kívül, de nem lenne mivel munkálni a földet. Nyíltan szembe kell néznünk ezzel a kérdéssel is. Sok mezőgazdasági felszerelés elhurcoltak a németek, sok elpusztult a háborús viszonyok folytán is. A föld népe ma olyan, mint a harcdezt és tűzbe menni kész katonára, akinek nincs fegyvere, csak olthatatlan, égő gyűlölete hajítja az ellenségére. A föld népe tehát meg kell, hogy kapja a maga fegyverét: a szántógépet, vagy ha ez nincs, az ekét, kapát, hogy a földet feltörhesse.

A mezőgazdasági termelők közül nem sokan értenek a világviszonylatban vett mezőgazdasági politikához és sok minden olyan körülményt sem tudnak mérlegelni, amely az ő látókörüket túlhaladja, egyet azonban egészen bizonyosan tudnak: nem volt mindig olyan világ, amikor csak a traktorokkal lehetett szántani és vetőgépek sem működtek minden határban. Sőt túlnyomó részük szívesebben hallgatja ma is az aratók dalát, mint az aratógép pöffögését.

A gazdasági munkások tehát józan, egyszerű és bölcs módon odafigyelnek, ahhoz a munkástestvérhez, aki a multban is kovácsolt gazdasági eszközöket. Kezüket nyújtják feléjük és jelöget kiáltanak: Segítsetek, hogy segíthessünk! Ha ti most gyorsan, vállvetett munkával befelekeztitek az ipari tevékenységbe és amiből és ahogy lehet, gazdasági szerszámokat készítek, mi látástól vakulásig kint leszünk a földeken. Még nem késő.

Az ipari munkásság jelentős része a falu gyermeke. Nem lehet a füle süket arra a hangra, amely a gazdasági munkástestvéreiktől származik. Leiki szemével még látja a multból, hogy apja, anyja, talán még nagyapja is válltravelett szerszámmal ballagnak haza a földről a kiskapu felé. Ezt az ipari munkásságot nem kell propagandával megpuhítani, hogy álljon bele a "túl-órászásba" is, ha kell, de teremtsék elő a szerszámokat. Tudja, hogy a saját életét menti meg vele.

Konitznál 70 kilométert nyomultak előre az orosz csapatok

Pomerániában elfoglalták Stegers, Baldenburg és Dublitz fontos közlekedési gócpontokat

Fokozódik a szövetségesek offenzívájának lendülete, kanadai csapatok behatoltak a Siegfried-vonal utolsó védelmi övezetébe is

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, február 28. (MTI) A 2. belorusz arcvonalunk csapatai folytatva támadásukat, Konitz városától nyugatra megtörve az ellenség ellenállását és támadó harcok közepette négy nap alatt 70 km-t nyomultak előre. Az arcvonal csapatai támadásuk során elfoglalták Pomeránia területén Stegers, Baldenburg és Dublitz városát, a németek fontos közlekedési gócpontjait, erős támaszpontjait. Ugyiszintén elfoglalták harcok közepette száznál több más helységet. Az arcvonal többi szakaszán felderítő tevékenység és több ponton helyi jelentőségű harcok folytak. Február 26-án az egész arcvonalon megrongáltunk, illetve megsemmisítettünk 66 német harckocsit, légi harcokban és légvédelmi ágyúink tüzeben lelőttük az ellenség 6 repülőgépét. Breslauban csapataink folytatták a városban bekerített ellenséges harcospontok megsemmisítésére irányuló harcokat és elfoglaltak 12 háztömböt. Csehszlovákia területén Losoncól északnyugatra és nyugatra a Kárpátok övezetében az erdős-hegyes terepvidék néző viszonyai között harcolva elfoglaltunk több helységet. Az arcvonal többi szakaszán felderítő tevékenység volt.

KÖLN A SZÖVETSÉGESEK ÁGYÚTŰZE ALATT ÁLL

London, február 28. (MTI) Ma reggeli haditudósítások arról számolnak be, hogy két szövetséges hadsereg nagy lépésekkel haladt előre a rajnai csatában. Az amerikai 1. és 9. hadsereg tegnap helyenként 15 km-el hatolt előre és egyik várost a másik után foglalta el. Az amerikaiak a Dürenből és Jülchből Kölnbe vezető országúton nyomulnak előre gyors ütemben és elérték az Erft partját. Az amerikai csapatok 15 km-re vannak Köln város szívéig. A város máris ágyútűz alatt áll. A szövetséges 2. hadsereg hat nap alatt két német hadosztály állományának megfelelő számú foglyot ejtett. A német ellenállás kapkodó és rendszertelen. A 9. hadsereg hadműveleti mély titoktartásban folytak. A hadsereg 25 km-re volt Düsseldorftól és allg két km-re München-Gladbachtól tegnap, amikor a rádiózárlatot erre a területre elrendelték. A 9. hadsereg a legutóbbi jelentések szerint allg 50 km-re van a kanadai 1. hadsereg arcvonalától, ahol többszáz szövetséges páncélos áll harcban a németekkel. Az 1. kanadai hadsereg csapatai nagy brit kötelék-

kel elfoglalták Üdemet és a Goch-Wallon áttörtek, amely a Siegfried-vonal utolsó védelmi övezetét alkotja. Most a Weselbe vezető vasútvonal mentén nyomulnak előre és megfeszítették Calcart a németektől. A 3. hadsereg kötelék Bidburgban harcolnak és allg 10 km-re voltak Trientől.

LIPCESE ÉS HALLE 1100 AMERIKAI GÉP BOMBAZÁPORÁBAN

London, február 28. (MTI) Brit Moszkvitók az éjjel ismét Berlint bombázták kétféle bombákkal. Nehéz bombavetők Mainzot támadták és a gelsenkircheni nagy benzoltelepet is támadták. Több mint 1100 amerikai nehéz bombázó 250 vadász kíséretével a lipcsei főpályaudvarra és Halle rendező pályaudvarára csapott le. Mindkét pályaudvar rendkívül fontos a keleti német hadszínter ellátásában. Olasz támaszpontokról felszálló repülők Augsburgot és ausztriai pályaudvarokat támadták.

A SZÖVETSÉGESEK NYUGATI OFFENZÍVÁJÁNAK MÉRTELEI ÉS LENDÜLETE EGYRE FOKOZÓDIK

Moszkva, február 28. (MTI) A szövetségesek nyugati offenzívájának méretei és lendülete egyre fokozódik. A Siegfried-vonalra állandó csapások zúdulnak és a csapások ereje egyre erősödik. A kölni lapályon a szövetségesek elérték az utolsó német vízi akadályt, az Erft-folyót. Londoni jelentések szerint az amerikaiak a támadásuk első három napja alatt 4000 foglyot ejtettek és sok hadianyagot zsákmányoltak. A 3. hadsereg csapatai londoni hírt szerint a Siegfried-vonal körzetében a Prüm-folyótól 12 km-t nyomultak előre kelet felé. Az arcvonal eme szakaszán a Németország területére való legnagyobb beekelődés 26 km-t tesz ki. Tegnap az amerikaiak 2700 foglyot ejtettek.

London, február 28. (MTI) Olaszországban a szövetségesek visszaverték a bologna-pistolai út felett emelkedő dombok visszafoglalásáért indított német támadásokat. Ellenséges hadtábornalok elleni légi támadások tovább folytatók a Brenner vonalán.

VERDE SZIGETEN PARTRASZÁLLT AMERIKAIK TELJESEN MEGSEMMISÍTETTÉK A JAPÁN HELY-ÖRSÉGET

London, február 28. (MTI) MacArthur tábornok jelenti, hogy

Verde szigetén vasárnap partraszálltak az amerikaiak és teljesen megsemmisítették a japán helyőrséget. Japán hírszolgálat szerint az amerikaiak még egy helyen partraszálltak Luzon szigetén. Legutóbbi jelentések szerint Iwoima szigetén a szövetsé-

gesek kisebb tényereségre lettek szert.

LIBANON IS HADAT ÜZENT NEMETORSZÁGNAK ÉS JAPÁNNAK

London, február 28. (MTI) A libanoni parlament egyhangúlag megszavazta a Németországnak és Japánnak szóló hadüzenetét.

Balfour: „Örömteljes nap lesz mindenki számára, amikor az első angol katona valahol Németországban kezdet fog az első szovjet katonával!”

Moszkva, február 28. (MTI) Az Angol-Szovjet Egység Országos Tanácsa február 25-én diszgyűlést tartott, melyen 3000 ember jelent meg. A liberális párt nevében Balfour mondott beszédet, melyben a következőket mondta: A szövetségesek nemcsak a Hitler feletti győzelemért harcolnak, hanem a tartós és zavartalan béke megteremtéséért is. A Berlin kapujában álló orosz csapatok egyúttal az új, boldogabb világ küszöbén is állanak. A vörös hadseregnek a nép sorából kikerült tisztjei és tábornokai diadalt aratnak a német katonai arisztokrácia felett. Ez nemcsak a szovjet nép, hanem a szovjet állam nagy győzelmét is jelent.

lent. Örömteljes nap lesz mindenki számára, amikor az első angol katona valahol Németországban kezdet fog az első szovjet katonával. Ezen a helyen hatalmas emlékművet kell állítani, amely megjelölje ezt az örvendetes eseményt a világnak.

A jugoszláv felszabadító néphadsereg nevében Dusan Petrovics felszólalásában a következőket jelentette ki: Mi lett volna Európával a vörös hadsereg nélkül? Európa a vörös hadsereg eljövetele nélkül örökre a szabadságserető emberiség tömlője lett volna.

A gyűlésen beszédet mondott még Vasziljev altábornagy is, a szovjet katonai miniszter elnöke.

Churchill: „Az Egyesült Nemzetek mindazon tagjai résztvehetnek a sanfranciscói konferencián amelyek március 1-ig hadállapotba kerültek Németországgal és Japánnal”

Németországot teljesen lefegyverzik, a nemzeti szocializmust és militarizmust megsemmisítik, a háborús bűnösöket megbüntetik, a hadüzemeket beszüntetik és kártérítésre kötelezik Németországot

London, február 28. Churchill miniszterelnök tegnap nagy beszédben kezdte meg az alsóház három napra tervezett vitáját a krími határozatok ügyében. A miniszterelnök beszámolója csaknem két óra hosszat tartott és főbb pontjai a következők: Németország hiába reménykedik a szövetségesek közötti széthúzásra. A szövetségesek terveit: Németországot teljesen lefegyverzik, a nemzeti szocializmust és militarizmust megsemmisítik, a háborús bűnösöket megbüntetik, a hadüzemeket beszüntetik, vagy ellenőrzés alá veszik és természetbeni kártérítésre kötelezik Németországot. A német népet nem

akarják oly helyzetbe hozni, hogy ne tudja eltartani önmagát, de a békét mindenekfeletti biztosítani kell.

A brit kormány fontosabb kérdésnek tartja Lengyelország szabadságát, függetlenségét és szuverenitását, mint tulajdonképpeni határait. Oroszországnak a Curson-vonalra vonatkozó igényeit méltányosnak mondotta Churchill. Kárpótlásul Lengyelország északon megkapja Danzigot, Kelet-Poroszországot nagy részét és egy partszakaszt a Keleti-tenger partján, nyugaton Felső-Sziléziát és más területeket, melyekről végleg csak a békekonferencián fogják dönteni.

maga és gyermekei számára biztosítja a mindennapi kenyeret.

A kis műhely kovácsoljon, a nagy műhely csináljon ekéket és a helyreállítható gépeket és orszoktól tanult készíttéssel és

munka-önfeláldozással mennél gyorsabban állítsanak elő gazdasági gépeket.

Anyag is akad bőven. Sok ócskavasat fel lehet használni, régi gazdasági gépeket újí-

önteni. Csak egy a fontos: »tanácskozni« nem szabad erről a kérdéstről, hanem csak »cselekedni«. Olyan gyorsan, ahogyan csak az éhséget kóstolt ember eszethet.

ságának a világot, nem pedig
szalkodni rajta.

Az Egyesült Nemzetek mind-
azon tagjai résztvehetnek a san-
franciscói konferencián, amelyek
március 1-től hadállapotba ke-
rültek Németországgal és Japán-
nal. Az új világbiztonsági szerve-
zet sokkal erősebb lesz, mint a
Népszövetség és nem fog vissza-
riadni attól sem, hogy a fegyver-
ek hatalmával érvényesítse aka-
ratát. Angliát Edem és Attlee
fogja képviselni a konferencián.
Erős Franciaországot és erős
Francia hadsereget kívánunk.
Olaszországról ezt mondta

Churchill: Nagy várakozással
nézünk elébe annak, hogy Olasz-
ország valóban demokratikus kor-
mányzat alatt visszatérjen a béke-
szerető népek sorába. Churchill
kijelentette: Olaszország számíthat
mindennemű támogatására a
szövetségeseknek és dicsőítő han-
gon nyilatkozott az olaszoknak a
németek elleni háborúban való
résztvételéről.

A krími konferencia megerősíti
a három nagyhatalom kapcsolatait
és kimélyíti a köztük lévő
jóviszonyt és megértést — fejezte
beszédét Churchill miniszter-
elnök.

Rendelet jelent meg az aránytalan jövedelmek és vagyonszaporulatok dézsmájáról

Az Ideiglenes Nemzeti Kormá-
ny a társadalmi jövedelem és
vagyonszaporítás arányosabbá tételé-
re céljából elrendelte, hogy
bármely általános kereseti, jövedelem,
vagy tantem adó alá eső
jövedelemnek az évi 48.000 pengőt
meghaladó, azon felül az alábbi
jövedelemdézsma alá esik. Akiknek
az 1943. évre jogerősen megállapított
vagyonszaporulat alapja 100.000 pengőt
elért vagy meghaladta, az általános
kereseti, jövedelem, vagy tantem
adó alá eső jövedelmük az 1933-
43. években az évi 48.000 pengő-
nél több volt, az évi 48.000 pengőt
meghaladó jövedelemtöbbletük
után jövedelemdézsma alá esnek,
amelyet mindazokra az évekre
kötelesek megfizetni, mely években
az évi jövedelmük a 48.000 pengőt
meghaladta.

A jövedelemdézsma tételei:
48.000 pengőtől 72.000 pengőig
eső jövedelemrész után 25%,
72.000-tól 96.000-ig 30%, 96.000-
tól 120.000-ig 35%, 120.000-
tól 144.000-ig 40%, 144.000-tól
168.000-ig 45%, 168.000-tól
192.000-ig 50%, 192.000-től
216.000-ig 60%, 216.000-től
240.000-ig 70%, 240.000-en felül
az 80%-os jövedelemdézsma.

Mindazok kötelesek vagyonuk-
ról vallomást adni, akik 1933.
évi január 1. óta tagja voltak a
kormányzatnak, az országgyűlés-
nek, aki közalkalmazottnak tekintendő,
aki alkalmazottja, igazga-
tósági, felügyelőbizottsági, vá-
lasztmányi tagja, vagy tulajdo-
nosa volt olyan kereskedelmi tár-
saságnak, amely a javak termelése,
vagy forgalma tekintetében a
kormány által kiadott engedély,
vagy megbízás alapján fejtett ki
nyereséget biztosító tevékenysé-
get, továbbá akiknek vagyona
1943. december 31-én a 100.000
pengőt meghaladta, a vallomás-
ban az 1943. december 31-én és
1932. december 31-én volt állap-
ot szerinti vagyont kell beval-
lani.

Ha az így adott vallomás szeri-
nt az 1943. december 31-én volt
állapot szerinti vagyon nagyobb,
a vagyonszaporulatnak az a ré-
sze, amely nem illetékszabásra
bejelentett öröklés, vagy ajándé-
kozásból, vagy alkalmazottak
kereseti adója, jövedelemadó,
vagy tantem adó alá bevallott
jövedelemből történt megtakarítási
eredményeként állott elő, val-
kamint az a vagyon, amelynek
bevallását a vallomásadáskor kö-
telezték az 1943. évi december 31-
én volt állapotról vonatkozó be-
vallásban elmulasztotta, va-

gyondézsma címén az államot il-
leti. Az olyan vagyonra és va-
gyonrészre, amelynek bevallását
elmulasztotta a vallomás adáskor
kötelezett tulajdonjog bírói el-
járás során nem érvényesítheti
senkivel szemben.

Aki nem esik a fenti rendelke-
zések alá, de vagyona az 1933.
évi vagyonszaporítás során ke-
vesebb volt, mint az 1944. évi
vagyonszaporítás alkalmával
megállapított vagyona s az 1944.
évre megállapított vagyona a
100.000 pengőt meghaladta, az
1933. évi január 1-től kezdődőleg
előadott vagyonszaporulatának
ama része után, amely nem ille-
télésbárra bejelentett öröklés,
vagy ajándékozás folytán, vagy
nem általános kereseti, jövede-
lem, vagy tantem adóval meg-
adóztatott jövedelemből megta-
karítás útján állott elő, vagyonsz-
aporítás alá esik.

Vagyonszaporítás alá esik a tulaj-
dontruházási joggyűléssel szer-
zett vagyon, illetve annak az a
része, amelyről nem állapítható
meg, hogy illetékszabásra beje-
lentett öröklés, vagy ajándékozás
útján előadott vagyonból, vagy
általános kereseti, jövedelem,
illetve tantemadó alá bevallott és
megadóztatott jövedelemből esz-
közölt megtakarításból, vagy va-
gyonadóra már bevallott vagyon
felhasználásával keletkezett.

A vagyonszaporítás kulcsa: ha a
vagyonszaporítás alá eső vagyon,
vagy vagyonrész 100.000 pengőn
alól van 25%, 100.000—200.000-
ig 40%, 200.000—400.000-ig 50%,
400.000-en felül 60%.

A rendelet végrehajtásáról a
pénzügyminiszter gondoskodik.

NYILATKOZAT

A debreceni Nemzeti Bizottság
folyó hó 26-iki ülésén személyem-
mel kapcsolatban kijelentések
hangzottak el.

A helyes tényállás lerögzítését
szükségnek tartom az alábbi-
akban:

1. Mint partizán IX. hó 17-től
X. hó 19-ig működtem.

2. Soronkívül főhadnaggyá léptem
elő.

3. A debreceni őrszázalaj parancs-
nokává neveztek ki. E kinevezést
rendkívül nagy kitüntetésnek
tartom.

4. Tolmács szolgálatra a hon-
védelmi minisztériumban szolgál-
tati időmön kívül önként jelent-
keztem.

Minden más megállapítás va-
lótlan.

Debrecen, 1945. évi február hó
28-án.

Maléter Pál főhadnagy,
6. őrszázalaj parancsnok.

A távollévő közalkalmazottak családtagjainak ellátása

Kormányrendelet jelent meg a
szolgálati helyükről eltávozott
közalkalmazottak ellátatlan csalá-
dtagjainak ellátása tárgyában.
E közalkalmazottak családtagjai-
nak a rendelet intézkedése szeri-
nt 1. az eltávozott visszatérése
előtt illetményt folyósítani nem
lehet. Kivételt képez, ha feleség
valószínűsíti, hogy közalkalmazott
férje nem önként távozott el
szolgálati helyéről s nem teljesít
szolgálatot német megszállta
területen; 2. hogy közalkalmazott
férje a katonai szolgálatból meg-
szökött és betegsége, vagy a köz-
lekedési nehézségek gátolják szol-
gálati helyén való jelentkezésben;
3. hogy katonai szolgálatot
teljesített férje az Egyesült Nem-
zetek hadseregének, vagy az új
magyar nemzeti hadseregnek harc-
 nélkül megadta magát, illetve
1944. október 15. előtt hadifog-
ságra került. Ezen körülmények-
nek igazolása esetén az eltávozot-
tat megillető fizetés 50%-a, a tel-
jes lakbér és a feleség kivételével

az ellátatlan családtagok után
járó családi pótlék fizetendő ki
a feleségnek.

Az a feleség, aki fentieket való-
színűsíteni nem tudja, nem tart-
hat igényt a távollévő közalkalmazott
családtagjainak ellátatlan család-
tagjai állami segélyben részesül-
nek, mely minden közalkalmazottra
eggyaránt a tisztviselőkre meg-
állapított családi pótlék két-
szerese, tekintet nélkül az eltávoz-
zott hivatali állására. Az eltávoz-
zás okának igazolása, illetve való-
színűsítése a közalkalmazott hi-
vatalának vezetője előtt történik,
akinek elutasító határozata ellen
fellebbezésnek van helye az ille-
tőkes miniszterhez. A rendelet
szerinti illetmény vagy állami se-
gély az Egyesült Nemzetek had-
serege által történt felszabadítás
napját követő négy hónap első
napjától, Debrecenben tehát
1944. november első napjától jár.
Aki azonban erre az időre már
vett fel illetményt, attól az levo-
nába kerül.

A debreceni rendőrség őrizetbe vett egy 18 éves SS-banditát, aki 20 embert gyilkolt meg

A debreceni rendőrség politikai
osztálya elfogta Szöllösi István
18 éves napszámot, ONCSA-
telepi lakost, aki a múlt évben
SS-katonának jelentkezett. Szöllösi
István beismerte kihallgatása során,
hogy 20 férfit és nőt gyilkolt
meg. Áldozatait a Duna-parton
automa-fegyverrel végezte ki,
úgyhogy holtasták a folyóba zu-
hant a hídról. Azzal védekezett,

hogy mögötte pedig töltött fegy-
verrel német tiszték álltak és ha
nem teljesítette volna a kapott
parancsot, őt lövik le. Áldozatai-
nak nagyrésze a gettóból össze-
fogdosott zsidó volt.

A 18. évét alig betöltött SS-
banditát őrizetbe vették és né-
bírség előtt felel a vadállati ke-
gyetlenséggel elkövetett gyilkos-
ságokért.

Két hétig tart a sófuvar Máramarosból Debrecenbe

Tegnap a debreceni utcákon hosszú
bivályszerű seregek karavánja vonult
vissza, régen látott román paraszto-
kkal. A szekerekkel illatos szénába bur-
kolt zsákok feküdtek, telve a mármá-
rosi sóbányák termékeivel. Valamikor
2-300 év előtt is így került a só az
országos végekről Debrecenbe, amely
annakidején a központja volt az or-
szág sóellátásának. A történelem meg-
ismétlődött, ma újra a szekerek
szállították a sót erre a tájra.
Az emberek hajlandóságát mutatták
rá, és mi is csatlakoztak a karaván-
hoz.

— Hozzánk is eljutott a híre annak,
hogy nagy a sóhiány az Alföldön. A
közszékház tárgyalta arról, hogy
most segítsünk magunkon is, mert
miféleképpen kényér- és kukoricahiányban
szenvet a lakosság. A szomszédos falu-
bóliktól hallottuk, hogy Debrecenből
jártak ott és érdeklődtek, vajlon
nem a szállítanak sót erre a tájra.
— Embereket hajlandóságát mutatták
rá, és mi is csatlakoztak a karaván-
hoz.

— Nem volt fennakadás az úton?
— Semmi baj se volt. Igaz, hogy

a fuvarozás nem ment úgy, mintha
szekereinkbe lovakat fogtak volna be,
de hát ló nincsen miféleképpen. A biva-
lyok csendesen, lassan, de biztosan
haladtak az úton. Máramarosból éppen
két hétig tartott, amíg ideértünk. A
sól szőpen kerestünk, lesz nemcsak
kényérre és kukoricára való, de még
marad is valami pénzünk.

Ezután elmondta még a sószállító
román ember, hogy amíg a rendkívüli
viszonyok tartanak, állandóan jönni
fognak Debrecenbe. Havonta legalább
egyszer hoznak nagyobb mennyiségű
sót.

A debreceni kereskedők szívesen és
örömmel fogadták a máramarosi só-
szállítványokat, mert a sóhiányt így
le lehet küzdeni. A szép, fehér, liszt-
szerűen finom só megjelenése máris
lenyomta az árakat. Amíg Nagyváradi-
ról lánolás útján 56 fillérről egy-
szere 16 pengőre ugrott fel a só ára,
a bivályszerű fuvarral hozott só egy-
szerre tolvonta az árakat 10 pengőre.
A románok 6-8 pengőért adják el a
sót kilóját Debrecenben s a kereske-
dők így is elég tekintélyes haszonnal
adják tovább a közönségnek.

Rehabilitálják a baloldali politikai tevékenység miatt elítélteket

Az Ideiglenes Nemzeti Kormá-
nyrendelet adott ki a volt tanácsko-
zótársaság alatti magatartás és az azóta
baloldali politikai meggyőződés miatt
elítélteket, illetve hátránnyal sújtottak
rehabilitálása tárgyában. Az ezek
ügyében hozott ítéletek hátrányos
következménye nem lehet. Az ügyés-
ségek kötelesek a megnyomozás szá-
kában lévő ilyen ügyekben a nyomozást
haladéktalanul megszüntetni, ahol
vádlat emeltek, vádat ejteni, a per-
országgal megállapított ítéletek irat-
ait portálásra eszközözték, végzett az
igazságügyminiszterhez, feltartoztatott
A jogeros ítéleteket az Országos Bűn-
ügyi Nyilvántartásból törölni kell. —
Azokat a magyar állampolgárokat, akik
az ilyen ügyek miatt várható hátrányos
következmények elkerülése végett
Magyarországról eltávoztak, ha
a békéltetés után egy éven belül vis-
zatérnek, magyar állampolgároknak
az állampolgárságról szóló törvények
értelmében az állampolgárságukat el-
vesztették.

Pénzt, élelmiszert, fegyvert
adj a honvédeknek. A te véred!!

Rotációs hengeres ujságpapírt

vittek el üzemünkben és raktárainkból illeték-
telen egyének. Akinek tudomása van, hogy
a papír hova került, értesítsen bennünket.

Nagy jutalomban részesül

Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt., József kir. herceg u. 1

Felhívunk

mindenkit, aki ruhaüzletünkben
árut jogtalanul elvitt, azt azonnal
juttassa vissza. Önként vissza-
hozó büntető következmények alól mentesül,
fáradtságát díjazzuk. Nyomravezetőt magasan jutalmazunk,
feltétlen titoktartást biztosítunk!

Grünfeld Adolf és Társa

Kistemplom mellett

Veszek

égyházat, szelontakarót, jó-
karban lévő férfi és nő cipőt,
férfi és nő ruhát, vásznat,
szövetet, kártyológókat. Meg-
bízásból aranyat és ezüsttár-
gyakat.

PIKÓ kézimunkaüzlet,
Kosuth-u. 4.

Legjobban ékezhet az Otthon söröző

Sas utca 2. sz. Olcsó árak!
Figyelmes kiszolgálás!

Cégtulajdonos:
özv. Gömör Menyhértné

Amerika csodája

legkorábbi kifejtő
vető borsó

nagy és kistelekekben kapható!
Jónás János

Csapó utca 37. sz.

MAGAS ÁRAT FIZETEK

vászonért, szövetért,
ugyanott megbízásból
aranyat, karórárt veszek

Fiac-u. 59. üzlet.

Üres kölnis üveget

(dugóval) magas áron
vesz

ILLATSZER ÜZLET
Sas-utca 2

Vagyonmentő

BÁDOGOS UTCA 1.
Vesz és elad ezüst evő-
készleteket, magas árat fi-
zet tört aranyért, fog-
aranyért, érmekért

Távolléteimből hazaérkeztem
üzletiműködésemet folytatom
Legmagasabb árak-
ban vászrolak-
gyapjút
mindennemű bőrt
és angóra szőrt
Friedländer Testvérek

Hárvan utca 37. szám.

CSOKORAI SZÍNHÁZ

ma d. u. ma d. u.
IRODALMI EST

Az egyetemi színjátszó
társaság előadásában a XV.
század ismeretlen szerzője-
től Pathelin Mester bohózat.
A színtársulat előadás-
ban Bernhardt Shaw:
A sórs embere tréfa.

Jegyrendelés telefon 110

Fotónyagot, foto-
papirokat, lencsékét,
magas áron vásárol

TÖKÉS és HORVÁTH fotó
Simonffy-u. 1.

A közgyűlés kimondta a polgármesteri és két helyettes polgármesteri állás betöltését

Dr. Vass Károly h. polgármester elnöklésével tartották meg Debrecen város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlését, mert a főispán és a polgármester akadályozva voltak a megjelenésben.

Dr. Orosz István tanácsnok ismertette a polgármester javaslatát. Mivel Csóka László október 9 óta nem tért vissza, állását betöltik, még pedig megrövidített idő alatt.

Dr. Erdős Imre javaslatára kimondták, kéri az állásokra a jogi képzés alóli mentesítést. Ugyanígy módon töltik be a helyettes polgármesteri állást is.

Szabó István, a kommunista párt titkára: Olyan emberek kerüljenek a város élére, akik a demokratikus tömegek igényeit kielégítik és a város újjáépítését gyakorlatilag képesek lesznek vezetni. A pályázat mellőzését ja-

vasolja. A két h. polgármesteri állásra szükség van a polgármesterre háruló óriási feladatok miatt. A vezetést a gyakorlati élethez kell idomítani. A legnagyobb politikai pártok vállalják a felelősséget az új városi vezetésben.

A javaslatot egyhangúlag elfogadták. Kimondták egy új helyettes polgármesteri állás szer-vezését is.

EGY ÉRDEKES BELÜGY-MINISZTERI LEIRAT.

A városi közgyűlés folyamán érdekes belügyminiszteri leirat érkezett, amely arról szól, hogy a városi polgármesteri és helyettes polgármesteri állások betöltésével kapcsolatos közgyűlési határozatok ellen benyújtható jogorvoslatok határidejét a miniszter három napra szállította le.

Többórás vita a szemétkihordásról és kiütéses tifusz elleni védekezésről

Dr. Hollóssy Andor tisztifőorvos az elmúlt négy hónap hősi munkájáról, erőfeszítéséről adott képet. Emberfeletti munka volt szükséges, mert az orvosok nagyrésze elmenekült.

Debrecenben ma már száznál több kiütéses tifuszos van. Március hónapban még jobban szokott terjedni a járvány, melyet a téli visz. tovább. Nincs petróleum, méz, szappan.

Nagy kérdés a betegek elhelyezése. Dr. Sántha Kálmán professzor, dr. Keller Ferenc tanár és dr. Róth Imre tanársegéd megértése és önfeláldozása segít a járvány megfékezésében. A segédorvosok és az ápoló személyzet minden elismerést megérdemel.

Az orosz katonai parancsnokság a legnagyobb előzékenységgel adott védőanyagot, 200 liter petróleumot, 4 q klórmész és tetűirtó szappant is kiállításba helyezte.

A helyzet javulása hétről hétre nagyobb.

A SZEMÉT ELTÜNTETÉSE.

Fél év óta egyetlen szekér szeméttel nem vittek ki a városból. A meleg a szeméttel megrohásztja, az állati maradványok oszlásnak indulnak és fertőznek. Az eltakarítás késedelmeiből helyrehozhatatlan károk származhatnak.

Javasolja, mondják ki, hogy nyolc napon belül mindenki köteles a szeméttel elhordani, ha nem teszi, a hatóság a háztulajdonos terhére viteli el.

Dr. Erdős Imre köszönetet mond Hollóssy munkájáért. A lakásokból is vigyék ki a szeméttel. Dr. Tariska István is elismeréssel szól Hollóssy munkájáról, de még többet kívánna. Kiss József: Mindenkit, minket is mozgósítsanak a szeméttel eltakarítására.

Vásáry József: Debrecenben 17.000 ház van és mindegyikben 4-5 szekér szeméttel. Egyméteres földréteg alá kell ásnia a szeméttel. Molnár Mihály után Ménes Sándor a pesti példát hozta fel: hőlgyek és proletárok együtt húzták a szemétes szekereket.

Szathmáry István: Az internáltakat vigyék szeméttakarítani! Hopp Károly a tejjamásítók ellen szolt, Figula János a HÉV ajánlatáról beszélt, dr. Bodnár János a szeméttakarításra gyorsaságot kívánt, Lada Ferenc a ki-

bombázott házak kiásvat alapjai helyére tenné a szeméttel. Kovács János a városban való szeméttel-erakás ellen tiltakozott.

Dr. Sántha Kálmán arról beszélt, hogy a klinikán is terjed már a tifusz. Meggyőződése ellenére becsajította rendelkezésre a klinikát, de feltétlenül másutt kell elhelyezni a kiütéses tifuszos betegeket.

Szabó István, Szatmári István a javítás mellett szoltak. Abel Lajos, Ménes János felszólalásai után kimondták, hogy a városházát házikezelésben kijavíttatják, a műszaki ügyosztályt átszervezik és sürgősen napirendre tűzik a Simonffy-utcai bérház kijavítását is.

Bodnár Sándor a szeméttel-eltüntetést kérte. Végh Dezső a tisztifőorvos emberfeletti munkájáról beszélt és az élelmiszerárusok felülvizsgálását követelte. Dr. Szilágyi József rendőrfőkapitány a szeméttel-eltüntetést szolt, de ahol ez nem lehetséges, onnan azonnal ki kell hordani. Ehhez 100 internáltat ad. Még ez is kevés, ezért a felsőiskolás diákokat igénybe kell venni. Kevés a rendőr, tehát utcabiztosok végezzenek a szemétkihordás ellenőrzésért. A klinikát mentse fel a kiütéses tifuszos betegek elhelyezése alól. Radó Antal az elhagyott lakások kítakarítását kéri, Révész Imre püspök csak a fiúk igénybevétele és csak az iskolai szeméttel-kihordására óhajtja. Szabó Kálmán a hazatért foglyok vesztégar alá tartását, Selyem Gábor az utcacsapók létszámának és fizetésének emelését javasolta.

Dr. Hollóssy Andor válaszlalt a felszólalásokra, majd a közgyűlés kimondta, hogy mindenki köteles vagy kihordani három nap alatt, vagy eladni a szeméttel a kötséget a háztulajdonosokra kivetik. Az éjszakai szemétkihordók részére a szabadon járshoz igazolványt kérnek. A klinikát mentesítik a kiütéses tifuszos betegektől. A többi javaslatot is elfogadták.

Tanítók márciusi illetményének kifizetése

A tényleges tanítók kifizetésüket március hó 3-án, a nyugalmazottak 5-én, az elmaradtak és az övönök 6-án kapják ki. Aki a múlt tanévben a debreceni tanyai iskolánál működött, az 3-án délután 1 órakor jöjjen fel a hivatalba. Tanfelügyelőség.

Adtál már valamit a honvédeknek? SIÉSS. A TETT HALÁLA AZ OKOSKODÁS.

Kijavítják a városházát

Dr. Matkó Imre terjesztette elő a városháza kijavítására vonatkozó javaslatot. A munka 300.000 pengőbe kerülne.

Labonc András után Deák József kérte, ne vállalkozó végezze a munkát. A műszaki ügyosztály átszervezését sürgeti, Stiebert hibáztatja az ügyosztályi iratok elpusztulása miatt. Hibáztatja a közmunkára kirendelések rendszerét is.

Lada Ferenc javasolja, bontsák le a városházát, anyagából javítsuk ki azt a házát, ahova áthelyezhetjük a hivatalokat.

Antalfy József: Nem helyes, ha a vállalkozókat ki akarják zárni, mert a munkásoknak nincs felszerelésük.

Fürst László: 40 éve akarnak új városházát. Csak provizorikus javítást végezzenek és amint lehet, építsék fel az új városházát.

Molnár József: A városháza elejét bontsuk le, a hátulját hagy-

juk meg és azonnal lássunk neki az új városháza építésének. Új városházát és új embereket akarunk benne látni.

Kovács János: A fél városháza újjáépítése nem megoldás. Az egész városházát egyszerre kell megépíteni, amint lehet. Egyelőre tatarozzák ki, hogy néhány évig használhassuk. Minden középületet az átszervezett műszaki ügyosztály javíttasson ki. Vásáry polgármesteresége alatt jó és becsületes közmunkát végzett így az építőmunkásság.

Végh Dezső, majd Szendrey Sándor a városháza kijavítását kéri. Ne személyi kérdésekkel foglalkozunk és ne egy-egy társadalmi osztály érdekét szolgáljuk, hanem a közösséget. Sürgeti a Simonffy-utcai bérház kijavítását is.

Dr. Bodnár János a városháza művészettörténeti értékéről beszélt.

A földreform kérdése

Irta: Tildy Zoltán, a Független Kisgazda Párt elnöke

A földkérdés megoldásáról az ország felszabadított részének közvéleménye előtt több megnyilatkozás történt pártok és politikai vezetők részéről egyaránt. Megelégedéssel vesszük tudomásul ezt a tényt. Jölesik látni, hogy az ezer sebből vérző, de mégis a jövő felé tekintő új Magyarország közéleti tényezőinek érdeklődése az egyik legnagyobb és legerősebb magyar kérdés: a földkérdés megoldása felé fordult.

A Független Kisgazda Pártnak a földkérdésben vallott álláspontja 15 éves programjából és azóta folytatott szakadatlan küzdelmeiből világosan megállapítható. A párt a földkérdés megoldását az ország gazdasági, társadalmi és politikai átalakulása, újjászülése szempontjából sorsdöntően a legfontosabbnak tartotta és tartja.

(A párt a kérdés nemzetgyűlési tárgyalása során részletekig kidolgozott szakszerű tervvel kíván hozzájárulni a földreform minél eredményesebb végrehajtásához.) Tizenöt éve hangoztatjuk a kérdés megoldásának égetően sürgős voltát. („A földkérdés komoly megoldását elodáznai, nagy nemzeti értékek veszélyeztetése nélkül nem lehet” — írta a párt 1943-ban kiadott legutóbbi programnyilatkozatában is), így meg vagyok győződve arról, hogy most, amikor ennek a megoldásnak politikai és hatalmi akadályai leomlottak, a párt a maga egészében az azonnali végrehajtás mellett foglal állást. Magam a reform végrehajtását ebben az esztendőben, az új gazdasági év megkezdéséig, 1945. évi október hó 1-ig keresztülvihetőnek és keresztülvihetőnek tartom.

A végrehajtásban a feladatokat és felelősséget meg kell osztani az egész nagy országos problémát a maga egyetemességében ismerő, arra szakszerűen felkészült központi szerv s az érdekeltekből e célra alakult helyi szervek és a Nemzeti bizottságok között. A végrehajtás alapos és szakszerű megszervezése a földművelésügyi minisztérium feladata.

A földreform mértéke tekintetében a Független Kisgazda Párt programja leszögezi, hogy a párt „a mammutbirtok és a nagybirtok típusok megszüntetését és a középbirtokok megahagyása mellett — a kisbirtokrendszerre való teljes áttérést” tartja szükségesnek. A hangsúly e programpon utolsó szavain, a kisbirtokrendszerre való teljes áttérés szükségességén van. Nem elvi kérdés, hogy a középbirtokot 200 holdnak veszem-e, mint az (azt hiszem, jól emlékszem) a Szociáldemokrata Párt hosszú

évekkel ezelőtt kiadott földreformprogramja, vagy 300 holdnak-e, mint azt a Kommunista Párt egyes esetleges kedvezményekkel kontemplálja, vagy 4-500 holdnak, ahogy azt termelésirányítási szempontból egyes mezőgazdasági szakemberek kívánják. A magam felfogása: jársonként hagynék egy-egy 4-500 holdas középbirtokot, de csak magasképzettségű s gyakorlati gazdálkodásban is kiváló gazdák kezén, vagy vezetése alatt, a mezőgazdasági termelés fejlesztése, irányítása s az állattenyésztés mielőbbi regenerálódásának biztosítása; tehát az újonnan földhözjuttatottak és az egész mezőgazdasági etrmelés érdekében is. Ezentúl a birtokmaximum akár 100, akár 200, akár 300 holdban megállapítható.

Mivel az azonos nagyságú földterület egészen eltérő értéket és jövedelmet jelenthet, a föld minősége, az éghajlati viszonyok, a közlekedési és értékesítési lehetőségek szerint, meggondolandó, hogy a birtokmaximum megállapításában ne használjunk-e más mértéket, min a holdszámot, vagy legalább is ne alkalmazunk-e bizonyos korrekatívumot. Csak egy példát: A főváros közelében fekvő 50 hold értéke és jövedelme messze túlhaladja mondjuk egy szélsőséges klímájú, alföldi 200 holdas — esetleg szikes — parasztagazdaság értékét és jövedelmét.

Általában a megállapítandó maximumon túl minden föld igénybeveendő, bárki tulajdonában van jelenleg. A magam részéről a célvagyonok (egyházi, kulturális, szociális intézmények fenntartását biztosítani hivatott földtulajdonok) igénybevétele sem tartom lehetetlennek, ha e vagyonok állagát és jövedelmét az állam más megnyugtató módon biztosítani tudja.

Ezen túl: Bankok, vállalatok kezén lévő föld az utolsó holdig kisajátítandó és kisajátítandók azok a földek is — 100 holdon alul is —, amelyeket nem földműveléssel foglalkozók a gazdasági válság idején árverésen szereztek.

Természetes, hogy mindazok földvagyonra és egyéb vagyona, akik a nemzet ügyét elárulták, azoké a törvényhozóké is, akik a náci-zsoldban álló Szálasi-kormány árulását fedezték, a Volksbund-tagoké, akik a nemzet testéből önként kirekesztettek magukat — elkobzandó. Az így elkobzott vagyon értékét azonban teljes egészében a földreform céljaira kell fordítani. (Például sokgyermekes, vagy a közösség szempontjából érdemeket szerzett földhözjuttatottak megsegítése instrukció és állatállomány beszerzésében. E tekintetben is részletes tervet fogunk előterjeszteni.)

A földreform keretébe tartozik a falusi és városszéli házhelyek kérdése is. Itt most csak egy

DEBRECZEN 3. OLDAL 1945. I. 1.

szempontot szeretnénk hangsúlyozni. A falusi házhely legalább 800 négyzetméter legyen. A ház melletti 600 négyzetméter kert többet ér távoli két hold földnél a családot ellátó szempontjából. A városszéli házhelyeknek is törekedni kell arra, hogy a kertre is jusson a telekből.

A megváltási ár megállapításánál nem hoznák merev, egységes intézkedést, hanem degresszív skálában határozzák meg a földért juttatandó és az állam által biztosítandó ellenértéket. Az egészen nagy birtoktestek holdankénti, illetve a kataszteri jóvedelem szorzatából adódó megváltási árat például kisebb összegben venném fel, mint azét a 40-50-100 holdnyi területét, amelyet a kisközép (paraszti) birtokokból ítélne a meghozandó törvény kisajátítandónak.

A kérdés nyugodt és szabad megvitatása a magyar demokrácia első nagy próbája lesz. Szabad és szenvedélymentes tárgyalást kíván ez a mérhetetlen fontosságú problémánk, de gyors döntést is. A — reméljük — hamarosan teljessé váló Ideiglenes Nemzetgyűlés tűzze napirendre ezt a kérdést, alkossa meg a szükséges törvényt és gondoskodjék annak azonnali komoly s a nemzet egyetemes érdekét szem előtt tartó szerves és gyors végrehajtásáról. A kormány pedig már közben gondoskodjék mindarról az eszközökről, amely a földhözjutott kismembek termelőmunkájának megkezdéséhez elengedhetetlenül szükséges. Földnélküli szegény népünk nagy rétegének százados vagyja teljesül, százados bilincsek hullanak le nyomán s a nemzeti fejlődés új korszaka nyílik meg a földkérdés radikális megoldásával.

* Megjelent tegnap a „Néplap” című lapban.

Veszek, eladok

szövetet, vásznat, férfi és női ruhát. Megvásárolható a legmagasabb árat fizeték aranyért és óráért.

Piac utca 21. BLUM

Sesszina-vásárlás mellett

Város központjában üzlethelyiséget

Keresztes utca 23.

Schulhof Gyula

Baltazár utca 23.

Március elején megjelenik az

Ady Társaság irodalmi folyóirata

a Magyarok

Szerkeszti: Juhász Géza.

Privát süteget

reggel 8-10-ig

vállalok. MARX

Nyers bárány- és juhbőr

mindennemységben vásárol

NAGY JÓZSEF

szűcsmester, Szent Anna u. 3. sz.

Ocsenás József

cserépkályhás mester

Debrecen, Ferenc József út 56

Kiss Lajosné

Bessenyei Erzsébet

okl. zongoratanár zongorán

tanít kezdőket és haladókat.

(Burgondia 15.) Érdeklődni

lehet Bessenyei Ilona kézi-

munkaüzletében. (Vár-u. 2.)

Tudomásomra jutott

hogy lakásomról Pécsey utca 7. sz.

kik vittek el: varrógépet, kizsongorát, bútorokat,

befőtteleket, ruhaneműt és egyéb ingó-

ságokat. Nem teszek feljelentést, ha 3 napon belül visszaadják az elvitt

holmikat. Lakásom: Csapó u. 1. II. 1. További nyomravezetőket

magas jutalomba részesítek. Szigethy Gyula

Kosztümöt, kabátot, ruhát

izléses kivitelben készíttessen

Mózsik nődivatszalonjában Vár-u. 4.

